

Кәсіптік стандарт: «Қабат қысымын ұстап тұру»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Көмірсутектер кенжатыны – коллектор-жыныста және өткізбейтін жыныстар жапқыштарында түзілген тұтқыштағы көмірсутектердің табиғи оқшау жинақталуын қамтитын жер қойнауының бір бөлігі.

2) Кен орны – қорларын есептеу бойынша есеп Кодексте көзделген жер қойнауы мемлекеттік сараптамасының оң қорытындысын алған бірыңғай құрылымдық элементпен бақыланатын және жергілікті бір алаңда орналасқан, бір немесе бірнеше тұтқыштарға жататын кенжатын немесе кенжатындар жиынтығы.

3) Айдау ұңғымасы – қабаттық қысымды ұстап тұру мақсатында мұнай және газ кен орнының өнімді қабатына суды, газды, жылу тасығыштарды және ауа қоспаларын айдау үшін пайдаланылатын ұңғыма.

4) Мұнай – шикі мұнай, газ конденсаты, сондай-ақ шикі мұнайды тазартудан және жанғыш тақтатастарды, мұнай-битуминозды жыныстарды немесе шайырлы құмдарды өңдегеннен кейін алынған көмірсутектер.

5) Су алу ұңғымасы – ұңғымаларды бұрғылау кезінде сумен жабдықтауға, сондай-ақ игеру процесінде қабат қысымын ұстап тұру жүйелеріне арналған ұңғыма.

6) Бу генератор қондырғысы – қаныққан немесе қыздырылған бұды генерациялауға арналған технологиялық жабдық кешені. Мұнай өндіруді арттыру мақсатында қабатқа айдау үшін мұнай-газ өнеркәсібінде қолданылады.

7) Қабаттық қысымды ұстап тұру – бұл мұнай кенжатындарының өнімді қабаттарында мұнайды алу деңгейін және оны өндірудің неғұрлым жоғары жылдамдығын арттыру үшін бастапқы немесе жобаланған шамада қысымды табиғи немесе жасанды ұстап тұру процесі.

8) Ұңғыма – жер бетінен немесе жер асты қазбасынан кенжарға адамның қолы жеткізуінсіз қазылған диаметрі оның тереңдігінен әлдеқайда аз дөңгелек қиманың тау-кен қазбасы.

9) Көмірсутекті пайдалы қазбалар (көмірсутектер) – бұл мұнай, шикі газ және табиғи битум.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) –

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Қабат қысымын ұстап тұру

5. Кәсіптік стандарттың коды: B06100003

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

В Кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу

06 Шикі мұнайды және табиғи газды өндіру

06.1 Шикі мұнайды өндіру

06.10 Шикі мұнайды өндіру

06.10.0 Шикі мұнайды және ілеспе газды өндіру

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Бұл кәсіптік стандарт мұнай кенжатындарының өнімді қабаттарындағы қысымды бастапқы немесе жобаланған шамада мұнайды алу деңгейін және оны өндірудің неғұрлым жоғары жылдамдығын арттыру үшін табиғи немесе жасанды ұстап тұру процесін сипаттайды. «Білім» бөліміндегі теориялық және практикалық білімге қойылатын талаптармен қатар қызметшілер мен жұмысшылар келесілерді білу керек: еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі ережелері мен нормалары, жеке қорғаныс құралдарын пайдалану ережелері, жұмыс (қызмет) сапасына және жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар, ақау түрлері мен оны алдын-алу және жою әдістері, өндірістік сигнал беру.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі

2) Компрессорлық қондырғылар жөніндегі топ жетекшісі - 6 СБШ-нің деңгейі

3) Компрессорлық қондырғылар жөніндегі маман - 6 СБШ-нің деңгейі

4) Айдама ұңғымаларды игеру және жөндеу жөніндегі мастер - 5 СБШ-нің деңгейі

5) Жер қабаты қысымын ұстаушы оператор - 3 СБШ-нің деңгейі

6) Жер қабатына жұмысшы агентті тарту жөніндегі сорғы станциясының машинисі - 3 СБШ-нің

деңгейі

7) Мұнай қатына бу тартуға арналған бу генераторы құрылғыларының машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі инженер »:

Топтың коды:	2147-2		
Қызмет атауының коды:	2147-2-003		
Кәсіптің атауы:	Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 217 бұйрығымен бекітілген Мұнай-газ өндіру саласындағы ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары § 24Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай, газ өндірудің барлық тәсілдері кезінде қабаттық қысымды ұстап тұруды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:		
	Қосымша еңбек функциялары:		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық қасиеттер Талап қою Стресс тұрақтылығы Жауапкершілік Принципшілдік Стратегиялық ойлау		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас технолог	
	7	Бас инженер	

10. Кәсіптің карточкасы «Компрессорлық қондырғылар жөніндегі топ жетекшісі»:

Топтың коды:	-		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Компрессорлық қондырғылар жөніндегі топ жетекшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өндіруді орындау үшін технологиялық регламенттерге сәйкес турбокомпрессорлық қондырғылар мен газды кері айдау ұңғымаларын пайдаланудың үздіксіз процесін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:		
	Қосымша еңбек функциялары:		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық қасиеттер Адамдармен жұмыс Қойылған міндетке зейін қоя білу Стресске төзімділік Жауапкершілік Орындаушылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Компрессорлық қондырғылар жөніндегі маман	
11. Кәсіптің карточкасы «Компрессорлық қондырғылар жөніндегі маман»:			
Топтың коды:	-		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Компрессорлық қондырғылар жөніндегі маман		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Орталық басқару пунктінен (ОБП) автоматтандырылған басқару жүйесі (АБЖ) және бейнебақылау құралдары арқылы газды кешенді дайындау қондырғысының (ҚДҚ) газды кері айдау жүйесінің қондырғыларын пайдаланудың үздіксіз процесін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:		
	Қосымша еңбек функциялары:		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық қасиеттер Адамдармен жұмыс Қойылған міндетке зейін қоя білу Стресске төзімділік Жауапкершілік Орындаушылық		

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Компрессорлық қондырғылар жөніндегі топ жетекшісі	
12. Кәсіптің карточкасы «Айдама ұңғымаларды игеру және жөндеу жөніндегі мастер»:			
Топтың коды:	1322-0		
Қызмет атауының коды:	1322-0-030		
Кәсіптің атауы:	Айдама ұңғымаларды игеру және жөндеу жөніндегі мастер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі шебер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қабат қысымын ұстап тұру цехының (ҚҚҰЦ) сапалы жұмысын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:		
	Қосымша еңбек функциялары:		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұйымдастырушылық қабілет Жүйелік және аналитикалық ойлау Стресс тұрақтылығы Жауапкершілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер-технолог	
	6	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер	
	6	Өндірістік операциялар жөніндегі инженер (мұнай)	
	7	Бас технолог	
7	Бас инженер		
13. Кәсіптің карточкасы «Жер қабаты қысымын ұстаушы оператор»:			
Топтың коды:	8112-5		
Қызмет атауының коды:	8112-5-002		
Кәсіптің атауы:	Жер қабаты қысымын ұстаушы оператор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі оператор		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қабат қысымын ұстап тұру бойынша ұңғыма жабдықтарының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:		
	Қосымша еңбек функциялары:		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Жауапкершілік, коммуникабельділік Дербестік, жұмысқа қабілеттілік Командада жұмыс істей білу Байсалдылық Ұқыптылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Айдау ұңғымаларды игеру және жөндеу жөніндегі шебер	
	6	Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі инженер	
	6	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер-технолог	
	6	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер	
	6	Өндірістік операциялар жөніндегі инженер (мұнай)	
	7	Бас технолог	
7	Бас инженер		
14. Кәсіптің карточкасы «Жер қабатына жұмысшы агентті тарту жөніндегі сорғы станциясының машинисі»:			
Топтың коды:	8112-4		
Қызмет атауының коды:	8112-4-001		
Кәсіптің атауы:	Жер қабатына жұмысшы агентті тарту жөніндегі сорғы станциясының машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Жұмысшы агентті қабатқа айдайтын насос станциясының машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жұмысшы агентті қабатқа айдау бойынша сорғы станциясының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:		
	Қосымша еңбек функциялары:		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Жауапкершілік Стресстік жағдайлардағы тұрақтылық Командада өзара іс-қимыл жасай білу Жанжалсыздық Тәртіптілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Айдау ұңғымаларды игеру және жөндеу жөніндегі шебер	
	6	Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі инженер	
	6	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер-технолог	
	6	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер	
	6	Өндірістік операциялар жөніндегі инженер (мұнай)	
	7	Бас технолог	
	7	Бас инженер	
15. Кәсіптің карточкасы «Мұнай қатына бу тартуға арналған бу генераторы құрылғыларының машинисі»:			
Топтың коды:	8112-4		
Қызмет атауының коды:	8112-4-003		
Кәсіптің атауы:	Мұнай қатына бу тартуға арналған бу генераторы құрылғыларының машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Мұнай қабаттарына бу жіберу бу генераторы қондырғысының машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай қабаттарына бу жіберу бу генераторы қондырғыларының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:		
	Қосымша еңбек функциялары:		

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Ұқыптылық Орындаушылық Тәртіптілік Типтік практикалық міндеттерді шешу Ұйымшылдық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Айдау ұңғымаларды игеру және жөндеу жөніндегі шебер
	6	Қабат қысымын ұстап тұру жөніндегі инженер
	6	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер-технолог
	6	Мұнай және газ өндіру жөніндегі инженер
	6	Өндірістік операциялар жөніндегі инженер (мұнай)
	7	Бас технолог
7	Бас инженер	

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

16. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі

Орындаушы:

», ,

17. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

«Қазақ мұнай және газ институты» АҚ

Жоба жетекшісі:

Баймаганбетова Г.К.

E-mail: Almaty.info@king.kz

Телефон нөмірі: +7 (717) 255 09 79

Орындаушылар:

Ертлиев А.М., ,

«Қазақстан Республикасының отын-энергетикалық кешенінің ахуалдық-талдамалық орталығы» АҚ

Жоба жетекшісі:

Арыкбаев Д.М.

Орындаушылар:

Бубенцов М.В., +7 (717) 257 70 49, bubentsov_m@iacng.kz

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

19. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

20. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

21. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2023 г.

22. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2026 г.